P9_TA(2021)0413

Arktida: příležitosti, obavy a bezpečnostní výzvy

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. října 2021 o Arktidě: příležitosti, obavy a bezpečnostní výzvy (2020/2112(INI))

(2022/C 132/10)

Evropský parlament,

— s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské Unii, zejména články 21, 22, 34 a 36, a na část pátou Smlouvy o fungování Evropské unie,

— s ohledem na svá usnesení ze dne 9. října 2008 o správě arktické oblasti ([1]), ze dne 20. ledna 2011 o udržitelné politice EU pro nejsevernější oblasti ([2]), ze dne 12. března 2014 o strategii EU pro arktickou oblast ([3]), ze dne 16. března 2017 k integrované politice Evropské unie pro Arktidu ([4]), ze dne 3. července 2018 o diplomacii v oblasti klimatu ([5]) a ze dne 28. listopadu 2019 o stavu klimatické a environmentální nouze ([6]),

— s ohledem na Deklaraci OSN o právech původních obyvatel, kterou Valné shromáždění OSN přijalo dne 13. prosince 2007,

— s ohledem na své usnesení ze dne 3. července 2018 o porušování práv původních obyvatel ve světě, včetně zabírání půdy ([7]),

— ohledem na sdělení Komise ze dne 20. listopadu 2008 nazvané „Evropská unie a arktická oblast“ (COM(2008)0763) a na společná sdělení ze dne 26. června 2012 s názvem „Vývoj politiky Evropské unie vůči arktické oblasti: pokrok od roku 2008 a další kroky“ (JOIN(2012)0019) a ze dne 27. dubna 2016 nazvané „Integrovaná politika Evropské unie pro Arktidu“ (JOIN(2016)0021),

— s ohledem na příslušná doporučení delegace pro severní spolupráci a pro vztahy se *Švýcarskem* a Norskem, ve Smíšeném parlamentním výboru EU-Island a Smíšeném parlamentním výboru Evropského hospodářského prostoru (DEEA),

— s ohledem na shrnutí výsledků veřejné konzultace o politice EU pro arktickou oblast z ledna 2021,

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 ([8]) a na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 (COM(2019)0640) o Zelené dohodě pro Evropu,

— s ohledem na Rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC),

— s ohledem na dohodu přijatou v Paříži dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran UNFCCC (Pařížská dohoda),

— s ohledem na závěry Rady ze dne 8. prosince 2009 o otázkách týkajících se Arktidy, ze dne 12. května 2014 o vývoji politiky Evropské unie vůči arktické oblasti, ze dne 20. června 2016 o Arktidě, ze dne 21. listopadu 2019 o řešení v oblasti kosmického prostoru pro udržitelnou arktickou oblast a ze dne 9. prosince 2019 o politice EU pro arktickou oblast,

([1]) Úř. věst. C 9 E, 15.1.2010, s. 41.
([2]) Úř. věst. C 136 E, 11.5.2012, s. 71.
([3]) Úř. věst. C 378, 9.11.2017, s. 174.
([4]) Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 136.
([5]) Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 32.
([6]) Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 28.
([7]) Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 15.
([8]) Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2.

Čtvrtek 7. října 2021

— s ohledem na závěry Rady ze dne 15. května 2017 o původním obyvatelstvu a na společný pracovní dokument útvarů ze dne 17. října 2016 o provádění vnější politiky EU týkající se původního obyvatelstva (SWD(2016)0340),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. listopadu 2008 o Evropské unii a arktické oblasti (COM(2008)0763),

— s ohledem na Ilulissatskou deklaraci pěti arktických pobřežních států (Spojených států, Ruska, Kanady, Norska a Dánska), která byla oznámena dne 28. května 2008 a znovu potvrzena v květnu 2018,

— s ohledem na zřízení Rady států Baltského moře (CBSS) a Rady Barentsova euroarktického regionu (BEAC),

— s ohledem na rozhodnutí Rady 2014/137/EU ze dne 14. března 2014 o vztazích mezi Evropskou unií na jedné straně a Grónskem a Dánským královstvím na straně druhé,

— s ohledem na globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie z června 2016,

— s ohledem na národní strategie pro arktickou oblast, zejména strategie arktických států, konkrétně Dánského království, Švédska a Finska, jakož i strategie dalších členských států EU a EHP,

— s ohledem na strategii Evropské unie pro námořní bezpečnost,

— s ohledem na Kosmickou strategii pro Evropu, kterou Komise zveřejnila dne 26. října 2016 (COM(2016)0705),

— s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS) uzavřenou dne 10. prosince 1982 a platnou od 16. listopadu 1994,

— s ohledem na úmluvu UNESCO ze dne 16. listopadu 1972 o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví,

— s ohledem na Úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu,

— s ohledem na Dohodu o prevenci neregulovaného rybolovu na volném moři ve střední části Severního ledového oceánu ze dne 3. října 2018 (dále jen „dohoda o rybolovu ve střední části Severního ledového oceánu“),

— s ohledem na Úmluvu o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (OSPAR),

— s ohledem na Mezinárodní kodex pro lodě plující v polárních vodách (polární kodex), který přijala Mezinárodní námořní organizace (IMO),

— s ohledem na Mezinárodní úmluvu o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS) z roku 1974, Mezinárodní úmluvu o zamezení znečištění moří z lodí (MARPOL) z roku 1973 ve znění protokolu z roku 1978 a protokolu z roku 1997, Mezinárodní úmluvu o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků (STCW) z roku 1978 ve znění z let 1995 a 2010, Úmluvu o mezinárodních pravidlech pro zabránění srážkám na moři (COLREG) z roku 1972, Úmluvu o usnadnění mezinárodní námořní dopravy (FAL) z roku 1965 a Mezinárodní úmluvu o námořní pátrání a záchraně (SAR) z roku 1979,

— s ohledem na Svalbardskou smlouvu (dříve Smlouvu týkající se souostroví Špicberky) ze dne 9. února 1920,

— s ohledem na Ottawskou deklaraci ze dne 19. září 1996, kterou byla ustavena Arktická rada,

— s ohledem na prohlášení přijatá na parlamentním fóru Severní dimenze v norském Bodø v listopadu 2019, v Bruselu v listopadu 2017, v islandském Reykjavíku v květnu 2015, v ruském Archangelsku v listopadu 2013, v norském Tromsø v únoru 2011 a v Bruselu v září 2009,

— s ohledem na tři právně závazné dohody sjednané pod záštitou Arktické rady, konkrétně na dohodu z roku 2011 o spolupráci při pátrání a záchraně ve vzduchu a na moři v Arktidě, dohodu z roku 2013 o spolupráci v oblasti znečištění mořského prostředí v Arktidě ropou, připravenosti a reakci na takové znečištění a na dohodu z roku 2017 o posílení mezinárodní vědecké spolupráce v arktické oblasti,

— s ohledem na prohlášení ze 14. konference stálého výboru poslanců parlamentů z arktické oblasti konané ve dnech 13. a 14. dubna 2021,

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. září 2020 nazvané „Odolnost proti nedostatku kritických surovin: zmapování cesty k lepšímu zabezpečení a udržitelnosti“ (COM(2020)0474),

— s ohledem na Arktické fórum EU, které se konalo v roce 2019 ve švédském Umeå,

— s ohledem na zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC), zejména na zvláštní zprávu o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu a na zvláštní zprávu o globálním oteplování o 1,5 °C,

— s ohledem na souhrnnou zprávu z konzultace fóra zúčastněných stran v arktické oblasti, jejímž cílem bylo určit klíčové investiční priority v Arktidě a způsoby, jak zefektivnit budoucí programy financování EU pro tuto oblast, a která byla vydána dne 21. prosince 2017,

— s ohledem na strategickou zprávu Evropského centra politické strategie z července 2019 nazvanou „Chůze po tenkém ledu: Vyvážená arktická strategie pro EU“,

— s ohledem na Severoatlantickou smlouvu, na komuniké ze summitu ve Varšavě vydané hlavami států a předsedy vlád účastnícími se zasedání Severoatlantické rady ve Varšavě ve dnech 8.–9. července 2016 a na analýzu a doporučení reflexní skupiny jmenované generálním tajemníkem NATO s názvem „NATO 2030: Spojeni pro nový věk“,

— s ohledem na článek 54 jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0239/2021),

A. vzhledem k tomu, že v posledních desetiletích byla Arktida mírovou oblastí, v níž nepanovalo napětí a jež se vyznačovala mezinárodní spoluprací mezi osmi arktickými státy (Dánskem, Švédskem, Finskem, Islandem, Norskem, Ruskem, Kanadou a Spojenými státy americkými); vzhledem k tomu, že arktické státy a mezinárodní společenství by ji proto měly takto zachovat a nadále projevovat politickou vůli spolupracovat a řešit sporné otázky v souladu s mezinárodním právem;

B. vzhledem k tomu, že geopolitický význam této oblasti roste, a vzhledem k tomu, že budoucnost Arktidy a globální výzvy, jimž arktická oblast čelí a které jdou nad rámec výzev přímořských arktických států, vyžadují víceúrovňovou správu, přičemž je třeba usilovat o regionální spolupráci a mezinárodní řešení; vzhledem k přímé vazbě mezi geopolitikou a bezpečností Arktidy a její environmentální situací, která je silně ovlivněna důsledky lidské činnosti v jiných oblastech planety;

C. vzhledem k tomu, že komplexní model správy Arktidy, jehož jádrem je mezinárodní právo, se ukázal být účinný a spolehlivý; vzhledem k tomu, že spolupráce se ukázala být nejužitečnějším způsobem, jak navázat vztahy mezi arktickými státy;

D. vzhledem k tomu, že stávající rámec pro správu arktické oblasti, jehož ústředním bodem je Arktická rada, posledních 25 let významně přispívá ke stabilitě této oblasti; vzhledem k tomu, že Arktická rada je hlavním fórem pro spolupráci v arktické oblasti a její pracovní skupiny slouží jako prostor pro pozitivní a konstruktivní mezinárodní spolupráci;

E. vzhledem k tomu, že činnost Arktické rady má zásadní význam pro zajištění mírové a konstruktivní spolupráce mezi arktickými státy a vedla k několika závazným dohodám mezi nimi; vzhledem k tomu, že arktická oblast byla v minulosti relativně nedotčena globálními geopolitickými konflikty, ale její vojenský význam a geopolitická strategická úloha se zvyšují; vzhledem k tomu, že bezpečnost Arktidy a politika, která se jí týká, jsou stále více propojeny s globálními otázkami, přičemž vývoj mimo Arktidu pravděpodobně bude mít důsledky pro arktickou oblast a naopak, z čehož vyplývá, že je třeba o to více usilovat o to, aby se na Arktidu nepřenášely geopolitické napětí a konflikty panující v jiných regionech;

F. vzhledem k tomu, že EU plně podporuje závazek Arktické rady týkající se dobrých životních podmínek obyvatel Arktidy, udržitelného rozvoje této oblasti a ochrany životního prostředí Arktidy, včetně zdraví ekosystémů, zachování a obnovy biologické rozmanitosti a zachování a udržitelného řízení přírodních zdrojů;

Čtvrtek 7. října 2021

G. vzhledem k tomu, že EU se dlouhodobě zasazuje o úzkou spolupráci v arktické oblasti a po desetiletí se angažuje v Arktidě prostřednictvím svého zapojení do politiky Severní dimenze s Ruskem, Norskem a Islandem, účasti na zřízení Rady států Baltského moře (CBSS), své spolupráce v evropsko-arktické oblasti Barentsova moře, zejména v Radě Barentsova euroarktického regionu a Regionální radě Barentsova moře, svých strategických partnerství s Kanadou a USA a své aktivní účasti v Arktické radě; vzhledem k tomu, že EU přispěla na regionální rozvoj a přeshraniční spolupráci v evropské Arktidě více než jednou miliardou EUR;

H. vzhledem k tomu, že základem mezinárodního zapojení a spolupráce v Arktidě je mezinárodní právo; vzhledem k tomu, že by měla být znovu potvrzena a posílena Úmluva OSN o mořském právu (UNCLOS) a úmluvy Mezinárodní námořní organizace (IMO), které poskytují rámec pro mezinárodní spolupráci a činnost v otázkách týkajících se Severního ledového oceánu; vzhledem k tomu, že úmluva UNCLOS stanoví právní rámec, v němž musí být prováděny veškeré činnosti v oceánech a mořích, přiznává pobřežním státům hospodářská práva nad jejich výlučnými ekonomickými zónami i nad jejich kontinentálními šelfy a stanoví, že volné moře nepodléhá svrchovanosti žádného státu; vzhledem k tomu, že všechny arktické pobřežní státy v Ilulissatově deklaraci potvrdily, že při správě Severního ledového oceánu budou dodržovat mezinárodní právo, zejména úmluvu UNCLOS; vzhledem k tomu, že IMO stanoví celosvětové regulační normy pro bezpečnost, zabezpečení a environmentální výkonnost mezinárodní lodní dopravy;

I. vzhledem k tomu, že Arktida je výrazně a stále více postihována dramatickým dopadem změny klimatu a úbytku biologické rozmanitosti, včetně rostoucích teplot, měnícího se stavu ledu, lesních požárů, stoupající hladiny moří, měnících se klimatických modelů, invazních nepůvodních druhů, závažného úbytku biologické rozmanitosti a tání permafrostu, což postihuje celou planetu, ale představuje rovněž riziko pro místní infrastrukturu; vzhledem k tomu, že místní adaptační strategie a ochranu arktického ekosystému nelze oddělit od globálního rámce opatření v oblasti klimatu a důležitou součástí této spolupráce je provádění Pařížské dohody;

J. vzhledem k tomu, že některé části Arktidy mají nejvyšší koncentraci plastového odpadu na světě, který již postihuje arktické živočichy a představuje riziko kontaminace potravinového řetězce, což bude mít v konečném důsledku dopad na člověka;

K. vzhledem k tomu, že alarmující tempo tání ledovců v Arktidě je způsobeno změnou klimatu a faktory, které mají původ především mimo Arktidu; vzhledem k tomu, že změna klimatu by měla být vnímána jako multiplikátor hrozeb, což prohlubuje stávající trendy, napětí a nestabilitu;

L. vzhledem k tomu, že tání ledovců v arktické oblasti a z toho vyplývající nárůst hladiny moří by měly závažné globální dopady na životní prostředí, hospodářství a lidskou bezpečnost; vzhledem k tomu, že tání grónského ledovce by mohlo způsobit nárůst hladiny moří na celém světě až o 7,2 metru, což by vedlo k zaplavení mnoha regionů po celé planetě; vzhledem k tomu, že někteří obyvatelé arktické oblasti již zažívají následky tání ledovců a stali se klimatickými uprchlíky, což vede k migračním tokům z těchto míst do sousedních zemí; vzhledem k tomu, že tající led v Grónsku rovněž mění biologickou rozmanitost;

M. vzhledem k tomu, že mezi různými hrozbami, kterým je Arktida vystavena v důsledku lidské činnosti, je obzvláště znepokojivé tání permafrostu; vzhledem k tomu, že permafrost pokrývá přibližně 24 % půdy na severní polokouli, zejména v rozlehlých oblastech severního Ruska; vzhledem k tomu, že permafrost obsahuje velké množství nebezpečného metanu a CO_2 a že při jeho tání dochází k uvolňování skleníkových plynů do atmosféry, což přispívá ke globálnímu oteplování; vzhledem k tomu, že tání permafrostu může nečekaně změnit ekosystémy a ovlivnit bezpečnost;

N. vzhledem k tomu, že ačkoli problémy Arktidy jsou převážně způsobeny globální změnou klimatu a činnostmi mimo arktickou oblast, dopady změny klimatu jsou v Arktidě obzvláště patrné, neboť Arktida se zahřívá třikrát rychleji než celosvětový průměr a mořský led v arktické oblasti nebývalou rychlostí taje, přičemž stoupající hladina moří má obrovský sociální, environmentální a hospodářský dopad nejen na samotnou oblast, ale i na celý svět; vzhledem k tomu, že tyto dopady mění regionální ekosystém, geografii a hospodářství tím, že potenciálně otevírají nové dopravní trasy, posilují obchod, umožňují přístup k vzácným přírodním zdrojům a vedou k rozšiřování výzkumné činnosti, rybolovu a cestovního ruchu; vzhledem k tomu, že některé z těchto změn nabízejí obrovský potenciál pro technologicky vyspělý a udržitelný hospodářský rozvoj šetrný k životnímu prostředí; vzhledem k tomu, že výzvy, jimž Arktida čelí, zejména změna klimatu, jsou odpovědností celého světa; vzhledem k tomu, že EU by měla na tyto výzvy reagovat, a to jak vlastními závazky, tak poskytováním pomoci ostatním;

O. vzhledem k tomu, že ekologické katastrofy v Arktidě, které způsobuje člověk, zejména při těžbě ropy a jiných arktických zdrojů, je obtížné omezit a zvládat a odstranění způsobených škod s sebou může nést vysoké náklady; vzhledem k tomu, že největší ropná skvrna v Arktidě vznikla na Sibiři v květnu 2020, kdy se u ruského města Norilsk vylilo do okolní země a vody více než 20 000 tun motorové nafty, přičemž stále probíhají sanační práce;

P. vzhledem k tomu, že účinky změny klimatu, které se v Arktidě projevují převážně v důsledku faktorů zvenčí, a obnovení geopolitického soupeření v regionu představují faktory, které komplikují udržitelný rozvoj a zachování tradičních zdrojů obživy v nestabilním prostředí Arktidy, a mohou mít dopad na bezpečnost a udržitelný hospodářský rozvoj regionu;

Q. vzhledem k tomu, že geoekonomický význam tohoto regionu rychle roste v důsledku stoupajícího zájmu o jeho bohaté přírodní zdroje, včetně kritických surovin, a vznikajícím novým námořním trasám a potenciálu, který nabízejí z hlediska námořní dopravy; vzhledem k tomu, že arktické země mají sice právo využívat zdroje na svém vlastním území, zároveň ale mají povinnost tak činit odpovědným způsobem; vzhledem k tomu, že průzkum a využívání arktických zdrojů s sebou nese značná rizika pro zranitelné ekosystémy v tomto regionu a jeho místní obyvatelstvo; vzhledem k tomu, že v roce 2019 směřovala velká část vývozu energie, kovů, nerostů a ryb z arktických států do EU a Spojeného království;

R. vzhledem k tomu, že se v důsledku tání ledovců otevírá možnost proplouvat Severozápadní cestou, Severní mořskou cestou a v budoucnu i Transpolární námořní cestou; vzhledem k tomu, že přírodní zdroje arktické oblasti z velké části spadají pod vnitrostátní jurisdikce arktických států a že vlastnictví těchto zdrojů je nesporné; vzhledem k tomu, že potřeba vyvinout a nalézt udržitelná řešení pro výrobu energie a dopravu zvýšila celosvětovou poptávku po prvcích vzácných zemin, čímž se do popředí pozornosti dostaly převážně nevyužité přírodní zdroje Arktidy; vzhledem k tomu, že arktická oblast má velkou zásobu minerálů vzácných zemin; vzhledem k tomu, že 90 % celosvětové produkce vzácných zemin pochází v současnosti z Číny;

S. vzhledem k tomu, že primární odpovědnost za udržitelný rozvoj Arktidy sice nesou arktické státy, avšak nelze popřít významný dopad vnějších faktorů, a mezinárodní společenství má proto povinnost učinit vše, co je v jeho silách, aby arktickou oblast chránilo a zajistilo její stabilitu a bezpečnost;

T. vzhledem k tomu, že polární Arktida je domovem více než čtyř milionů lidí, včetně více než 40 různých původních národů a místních komunit a půl milionu občanů EU; vzhledem k tomu, že jediné uznané původní obyvatelstvo EU, Sámové, žije v polárních oblastech ve Finsku a Švédsku a rovněž v Norsku a Rusku; vzhledem k tomu, že původní a místní obyvatelé hrají při udržitelném nakládání s přírodními zdroji a ochraně biologické rozmanitosti zásadní úlohu; vzhledem k tomu, že demografie je důležitá pro regionální rozvoj;

U. vzhledem k tomu, že spolupráce v oblasti vědeckého výzkumu je nyní více než kdy jindy klíčová pro překonání výzev, které přináší závažné zhoršování životního prostředí a změna klimatu;

V. vzhledem k tomu, že EU přispěla více než 200 miliony EUR na výzkum Arktidy prostřednictvím programu Horizont 2020;

W. vzhledem k tomu, že EU je odhodlána usilovat o otevřenou a bezpečnou globální námořní oblast v souladu s globální strategií EU a strategií námořní bezpečnosti EU;

X. vzhledem k tomu, že angažovanost EU v arktické oblasti je založena na historii, geografii, hospodářství a výzkumu; vzhledem k tomu, že je třeba zdůraznit význam udržitelného rozvoje, politiky soudržnosti a přeshraniční spolupráce pro zmírnění geopolitického napětí; vzhledem k tomu, že EU jako globální hráč soustavně prokazuje své odhodlání usilovat o mírovou, spolupracující, udržitelnou a prosperující Arktidu s čistým životním prostředím a jejím cílem je zajistit lidem žijícím v Arktidě udržitelnou budoucnost; vzhledem k tomu, že EU jasně uvedla, že je připravena hrát ještě významnější úlohu;

Y. vzhledem k tomu, že EU je schopna různými způsoby přispívat k řešení potenciálních nových výzev a k předcházení konfliktům v Arktidě;

Z. vzhledem k tomu, že dosud nepadlo rozhodnutí o žádosti EU stát se plnohodnotným pozorovatelem v Arktické radě, kterou členové Arktické rady přijali v roce 2013; vzhledem k tomu, že konečné rozhodnutí bylo odloženo v důsledku odporu některých členů Arktické rady; vzhledem k tomu, že Parlament tuto žádost již dříve podpořil; vzhledem k tomu, že se EU aktivně účastní práce příslušných skupin, pracovních skupin a odborných skupin Arktické rady; vzhledem k tomu, že široké spektrum regionálních kompetencí, odborných znalostí a stávajících iniciativ EU může sloužit jako rámec pro společné projekty;

AA. vzhledem k tomu, že Francie, Německo, Nizozemsko, Polsko, Španělsko a Itálie, které jsou pozorovatelskými zeměmi v Arktické radě, se v arktické oblasti významně angažují a mají značný zájem na tom, aby i v budoucnu probíhal dialog a spolupráce s Arktickou radou; vzhledem k tomu, že Estonsko a Irsko požádaly o status pozorovatele v Arktické radě;

AB. vzhledem k tomu, že Island a Norsko jsou coby angažovaní a spolehliví partneři přidruženi k EU prostřednictvím dohody o EHP a Schengenské dohody;

AC. vzhledem k tomu, že stabilita Arktidy je již dlouho relativně dobře zachována, je však stále více ovlivněna rostoucím mezinárodním zájmem o tuto oblast a měnící se bezpečnostní situací, včetně postupné remilitarizace Ruské federace v této oblasti; vzhledem k tomu, že hospodářské a vojenské investice Ruské federace v Arktidě výrazně převyšují investice ostatních arktických států; vzhledem k tomu, že Ruská federace zřídila nové a zmodernizovala staré vojenské základny v severních regionech a posílila strategie a zbraně A2/AD (bránící vstupu protivníka na určité území), které mají omezit právo plavby strategickou Severní mořskou cestou, o níž nepravdivě tvrdí, že se jedná o vnitrozemskou vodní cestu; vzhledem k tomu, že Rusko povýšilo své Severní loďstvo na úroveň vojenského okruhu a posílilo jednotlivé složky svých ozbrojených sil, které jsou mimo jiné vybaveny novými ponorkami, ledoborci s jaderným i konvenčním pohonem a bojeschopnými radary a raketovými systémy; vzhledem k tomu, že se Rusko vrátilo ke koncepci mořské obranné linie, jejímž cílem je chránit jeho strategická zařízení rozmístěná od Barentsova moře až po Beringovu úžinu; vzhledem k tomu, že Rusko rovněž posílilo své námořní a vzdušné hlídky, zvýšilo aktivitu svých ponorek a rozvíjelo svou taktiku v oblasti elektronického boje, což je velmi znepokojivý vývoj; vzhledem k tomu, že tento geopolitický vývoj vedl k častějšímu pořádání vojenských cvičení, rozmísťování vojenských sil, posilování hlídek a navýšení investic do kapacit v Arktidě; vzhledem k tomu, že militarizace oblasti je v rozporu s principem spolupráce, kterým se vztah mezi státy v arktické oblasti dosud řídil;

AD. vzhledem k tomu, že region Barentsova moře je hlavní zkušební oblastí pro systémy balistických střel i systémů střel s plochou dráhou letu, přičemž jaderné zkoušky se provádějí především v oblasti východně od Nové země;

AE. vzhledem k tomu, že Rusko porušilo svrchovanost a územní celistvost svých mírumilovných sousedů, když bránilo ve svobodě plavby v Azovském, Černém a Baltském moři, což vše nelze při posuzování budoucích scénářů zachování současného mírového soužití v Arktidě opomíjet;

AF. vzhledem k tomu, že velké znepokojení vyvolávají rozsáhlé projekty a iniciativy Číny; vzhledem k tomu, že Čína vydala v lednu 2018 svou první bílou knihu o politice pro arktickou oblast a dlouhodobě se snaží posílit své postavení v Arktidě, přičemž se prohlásila za „stát blízký arktické oblasti“ s ambicí stát se „polární mocností“, a posiluje spolupráci v Arktidě s Ruskem; vzhledem k tomu, že Čína vytvořila v rámci své iniciativy „Jeden pás, jedna cesta“ tzv. polární hedvábnou stezku pro obchod směřující přes arktickou oblast a zorganizovala regionální vědecké průzkumné mise, zřídila výzkumná střediska v Arktidě a vyvinula 24 družic na pozorování polárních oblastí; vzhledem k tomu, že Čína se aktivně účastní Arktické rady a zapojila se do dvoustranné spolupráce s jednotlivými arktickými státy a dalšími zúčastněnými stranami s cílem získat podporu pro své iniciativy;

AG. vzhledem k tomu, že většina arktických aktérů aktualizovala své strategie s ohledem na rychle se měnící situaci v Arktidě a rostoucí hospodářský a geostrategický význam této oblasti;

Mezinárodní spolupráce jako základ bezpečné, stabilní, prosperující a přístupné Arktidy, v níž panuje mír

1. potvrzuje, že Arktida má pro EU, která se řadí mezi subjekty zainteresované na Arktidě a globální aktéry, strategický a politický význam, a zdůrazňuje závazek EU být odpovědným aktérem, který usiluje o dlouhodobý udržitelný a mírový rozvoj této oblasti prostřednictvím plné spolupráce s mezinárodními partnery; považuje za zásadní, aby všechny zúčastněné strany, včetně EU a jejích členských států, usilovaly o zachování mírové a intenzivní mezinárodní a regionální

spolupráce, vědeckého výzkumu a prosperity v Arktidě a o to, aby se v této oblasti nezvyšovalo napětí, a aby reagovaly na velmi znepokojivé dopady a důsledky změny klimatu v této oblasti; domnívá se, že Arktida hraje klíčovou úlohu při udržování ekologické rovnováhy planety, vyjadřuje uspokojení nad tím, že tato oblast je již dlouhou dobu místem míru a plodné mezinárodní spolupráce, a blahopřeje Arktické radě k 25. výročí jejího založení, neboť se jedná o hlavní fórum pro spolupráci v arktické oblasti, které prokázalo svou schopnost spolupracovat konstruktivně a v pozitivním duchu;

2. podporuje tři základní pilíře integrované politiky EU pro Arktidu, a to ambiciózní reakci na změnu klimatu a ochranu životního prostředí Arktidy, podporu udržitelného rozvoje a posílení mezinárodní spolupráce; zdůrazňuje význam vyvážené politiky EU pro arktickou oblast a je toho názoru, že EU má jedinečné předpoklady k tomu, aby pomáhala koordinovat a doplňovat politiky členských států pro arktickou oblast, a zdůrazňuje proto potřebu větší soudržnosti mezi vnitřními a vnějšími politikami EU, pokud jde o záležitosti týkající se Arktidy; naléhavě vyzývá EU, aby ve vhodných případech začlenila arktický rozměr do svých odvětvových politik;

3. zdůrazňuje významnou úlohu pozorovatelů v Arktické radě, kteří díky své dlouhodobé vědecké a politické spolupráci v Arktidě získali cenné zkušenosti; vítá v tomto ohledu pokračující dialog mezi pozorovateli a arktickým předsednictvím Rady; podporuje žádost EU stát se plnohodnotným pozorovatelem v Arktické radě a vybízí členy Arktické rady, aby této žádosti EU vyhověli; zdůrazňuje však, že EU je pozorovatelem Arktické rady fakticky již nyní, neboť má možnost účastnit se jejích aktivit a přispívat k nim za stejných podmínek jako ostatní pozorovatelé;

4. zdůrazňuje, že EU musí přispívat k posílené mnohostranné správě Arktidy, podporovat udržitelné využívání zdrojů a chránit a zachovávat Arktidu v součinnosti s jejími obyvateli; vyzývá EU, aby i nadále přispívala k činnosti Arktické rady svými odbornými znalostmi a financováním a více se zapojovala do pracovních skupin Arktické rady a jejích různých projektů; domnívá se, že severní oblast by měla být považována za součást severního sousedství EU s větší účastí na stávajících fórech; zdůrazňuje, že Severní dimenze slouží jako konstruktivní aréna pro přeshraniční spolupráci s úspěšným modelem pro odvětvovou spolupráci, kde EU rovným dílem přispívá ke společné politice s Ruskem, Norskem a Islandem, jakož i s dalšími pozorovateli; vítá další praktickou spolupráci v široké škále oblastí; zdůrazňuje spolupráci mezi místními a celonárodními státními i nestátními subjekty v rámci Rady Barentsova euroarktického regionu, jejímž je EU plnoprávným členem, v otázkách, které mají zvláštní význam pro oblast Barentsova moře; konstatuje, že Rada Barentsova euroarktického regionu sehrává důležitou úlohu při budování důvěry a vzájemného porozumění na Severu a současně posiluje spolupráci mezi arktickými zeměmi; konstatuje, že EU by se měla rovněž snažit účastnit se dalších politických fór souvisejících s rozvojem arktické oblasti;

5. vítá probíhající aktualizaci politiky EU pro arktickou oblast, která by měla odrážet zájem EU o Arktidu a řešit výzvy s ní spojené, k nimž patří na jedné straně zvýšená mezinárodní pozornost a na straně druhé klimatické, environmentální, geopolitické a geoekonomické změny v této oblasti; domnívá se, že tato politika by měla zahrnovat nové aktéry, jako je Čína, a že bezpečnostní rozměr Arktidy by měl být řešen v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU; je zejména přesvědčen o tom, že aktualizovaná politika by měla zahrnovat komplexní přístup k bezpečnosti, který se zabývá obzvláště pojmy životního prostředí a zdraví a také otázkami námořní bezpečnosti; konstatuje, že takto komplexní aktualizovaná politika založená na konsenzu mezi všemi členskými státy umožní EU hrát v tomto regionu účinnou, proaktivní a ambiciózněji úlohu s přihlédnutím k naléhavým výzvám souvisejícím se změnou klimatu a rostoucím geopolitickým významem Arktidy, ale bude rovněž sloužit zájmům občanů EU, zejména těch, kteří žijí v Arktidě, a zejména zájmům původních obyvatel; zdůrazňuje, že tato politika musí odrážet vnitřní i vnější rozměr vztahů EU s Arktidou a měla by zahrnovat rozměr udržitelné konektivity s cílem vyřešit klíčové problémy, s nimiž se obyvatelé Arktidy potýkají, jako je zajištění kvalitního internetového připojení;

6. je toho názoru, že nová politika EU pro arktickou oblast by měla být ve větším rozsahu využívána jako příležitost ke zvýšení informovanosti a angažovanosti občanů EU, akademické obce a podniků v otázkách týkajících se Arktidy; vyzývá k vytvoření jednotného arktického portálu, který by zahrnoval všechny iniciativy a činnosti orgánů EU týkající se Arktidy;

7. konstatuje, že zájem o Arktidu a její zdroje roste; je hluboce znepokojen negativními dopady změny klimatu, zejména rychlým táním ledu a nadměrným využíváním zdrojů, které vytvářejí nové prvky a skutečnosti pro určité formy hospodářského rozvoje a vedou k dalšímu narušení stále křehčích arktických ekosystémů;

8. zdůrazňuje, že komplexní model správy založený na mezinárodním právu přináší prospěch všem arktickým státům a celé oblasti a zajišťuje předvídatelnost a stabilitu v této oblasti; zdůrazňuje, že stávající regionální struktury posilují důvěru a spolupráci mezi arktickými státy; zdůrazňuje, že za řešení problémů na svých územích nesou hlavní odpovědnost arktické státy; poukazuje však na skutečnost, že vnější faktory mají klíčový dopad na současné a budoucí výzvy regionu; opakuje, že mezinárodní právo je základním kamenem právního rámce upravujícího mezinárodní vztahy v Arktidě, a zdůrazňuje, že pokud jde o mírové urovnávání námořních sporů a různé postupy řešení sporů týkajících se vymezení arktického pevninského šelfu a otázek svrchovanosti v rámci Arktidy, pokud jde o teritoriální moře, má zásadní význam úmluva UNCLOS jakožto základ pro veškerou námořní činnost, zejména část XV této úmluvy; opakuje svou výzvu EU a členským státům, aby hrály významnější úlohu při účinném provádění mezinárodních úmluv, a vyzývá Spojené státy k ratifikaci úmluvy UNCLOS; zdůrazňuje rovněž význam mezinárodních orgánů zřízených v rámci úmluvy UNCLOS, včetně Komise pro hranice kontinentálního šelfu (CLCS), Mezinárodního úřadu pro mořské dno (ISA) a Mezinárodního tribunálu pro mořské právo (ITLOS), ale i platforem, jako je Arktická rada, Konference poslanců arktické oblasti, Barentsova evropsko-arktická rada, Severní dimenze a Organizace spojených národů, a je i nadále odhodlán výrazně a aktivně se podílet na parlamentní spolupráci v záležitostech týkajících se Arktidy;

9. uznává status svrchovanosti arktických států a jejich svrchovaná práva v souladu s mezinárodním právem; je přesvědčen, že zásadní význam má zachování výsledků dosažených během tří desetiletí mírové spolupráce; zdůrazňuje, že by měla být plně využita schopnost EU poskytovat řešení možných bezpečnostních výzev; zdůrazňuje, že vzhledem k množství složitých a vzájemně propojených otázek souvisejících s hospodářským, environmentálním a bezpečnostním rozvojem Arktidy je nezbytné, aby se dialog o bezpečnostních potřebách regionu odehrával na globální, regionální i místní úrovni;

Změna klimatu v Arktidě

10. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zjištěními zvláštní zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu, podle nichž globální oteplování vedlo v posledních desetiletích k rozsáhlému zmenšování kryosféry, masivnímu úbytku ledového příkrovu a ledovců, ke snížení sněhové pokrývky a velikosti a tloušťky ledovců v arktické oblasti a ke zvýšení teploty permafrostu; je velmi znepokojen tím, jaké důsledky bude mít tání permafrostu, jež přinese rozšíření bakterií a virů, které byly po staletí nebo tisíciletí v nečinnosti, na veřejné zdraví a bezpečnost;

11. poukazuje na znepokojivou míru úbytku biologické rozmanitosti Arktidy a vyjadřuje hluboké znepokojení nad zjištěními uvedenými v globální hodnotící zprávě IPBES o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách; zdůrazňuje, že úbytek biologické rozmanitosti není způsoben pouze změnou klimatu, ale také těžbou v oceánech, která se podle IPBES v arktické oblasti s přibývajícím táním pravděpodobně ještě rozšíří;

12. je znepokojen zprávami, že bakterie, jež se uvolňují při rozmrazování permafrostu, uvolňují uhlík poškozující klima, a že společně s viry mohou představovat vážnou zdravotní hrozbu pro zvířata i pro člověka; poznamenává, že změna klimatu a tání permafrostu mají škodlivé dopady na schopnost žít a pracovat v regionu, neboť vedou k zániku nebo degradaci stávající infrastruktury, silnic a budov a rovněž k řadě průmyslových a dopravních nehod, a ohrožují kulturní a památkové lokality a tradiční způsob života původních obyvatel;

13. zdůrazňuje, že by EU měla při ochraně a rozvoji regionu uplatňovat politiku, která zajistí, že opatření řešící environmentální problémy zohlední zájmy obyvatel arktické oblasti, včetně původního obyvatelstva;

14. vyzývá EU, aby se postavila do čela snah o vytvoření ambiciózního akčního plánu v oblasti klimatu pro Arktidu, který by řešil globální snižování emisí skleníkových plynů a přizpůsobení se změně klimatu a zároveň podporoval inovativní řešení týkající se Arktidy;

Geopolitický vývoj v Arktidě

15. vítá skutečnost, že stabilita Arktidy je již dlouho relativně nedotčena konflikty v jiných částech světa, a zdůrazňuje, že je důležité zabránit tomu, aby měl na Arktidu dopad geopolitický vývoj v jiných regionech; konstatuje však, že bezpečnostní a vojenská situace v Arktidě se v posledních letech zásadně změnila, a uznává strategický význam tohoto regionu; konstatuje, že bezpečná, stabilní, udržitelná a prosperující Arktida, v níž panuje mír, hraje klíčovou úlohu, pokud jde o širší evropskou bezpečnost a její strategický kontext; dále zdůrazňuje, že vojenská činnost v tomto regionu musí být

předvídatelná, transparentní a prováděna tak, aby podporovala bezpečnost a stabilitu, neboť zvýšená militarizace spolu se zhoršením geopolitických vztahů na celém světě může vést k incidentům a zvýšeným bezpečnostním rizikům; vyzývá proto k intenzivnějšímu regionálnímu dialogu, přeshraniční spolupráci a zdrženlivosti ve vojenské oblasti a podporuje proces vyjednávání a přijímání opatření na budování důvěry, která budou zaměřena na dlouhodobý cíl snížení vojenského vybavení v regionu;

16. bere na vědomí zvláštní zeměpisnou polohu Ruské federace, která svými teritoriálními vodami a hospodářskými zónami značně převyšuje ostatní arktické státy; v tomto ohledu zdůrazňuje, že specifické zeměpisné rysy Ruska z něj nedělají pouze samozřejmého účastníka dialogu, ale taky subjekt, který nese větší odpovědnost;

17. bere na vědomí významné postavení Arktidy ve vojenských strategiích všech aktérů, kteří se v této oblasti angažují, a naléhavě je vyzývá, aby své politiky pro arktickou oblast prováděly při plném dodržování mezinárodního práva; vyjadřuje vážné znepokojení nad postupným navyšováním vojenských kapacit ze strany Ruska, které je mezi arktickými státy nejrozsáhlejší a zahrnuje rozvoj strategií a zbraní A2/AD, a nad reaktivací a opětovným budováním námořních jaderných sil a flotily ledoborců, z nichž některé Rusko plánuje vybavit systémy řízených střel s plochou dráhou letu a elektronickými bojovými systémy; domnívá se, že tyto kroky nejsou odůvodněny vojenskou situací na místě a výrazně překračují legitimní obranné účely, a jsou tak odrazem vůle Ruska dosáhnout strategické vojenské nadřazenosti v regionu, což by vedlo k nestabilitě a zvýšenému riziku konfrontace a znamenalo by to odchýlení od Murmanské iniciativy z roku 1987, jejímž cílem bylo přeměnit Arktidu v mezinárodní „mírovou zónu"; naléhavě vyzývá národy žijící v polární oblasti, aby tam nebudovaly vojenské základny ani vědecké stanice střežené vojenskými jednotkami;

18. vyjadřuje politování nad tím, že Rusko místo toho, aby zdůrazňovalo výhody spolupráce, přijalo mnohem soutěživější, dokonce konfrontační přístup k Arktidě a považuje ji za oblast možného vojenského, územního a hospodářského rozmachu a arénu pro své mocenské ambice;

19. vyzývá všechny arktické státy, aby se zapojily do konstruktivního a vzájemně prospěšného dialogu o všech otázkách, od ochrany životního prostředí až po hospodářský rozvoj a vojenské operace; zdůrazňuje, že EU a Rusko mají významné společné zájmy v řadě oblastí souvisejících s Arktidou, mimo jiné v oblasti námořní bezpečnosti a přeshraniční spolupráce v otázkách životního prostředí; zdůrazňuje však, že konstruktivní spolupráce by měla být v souladu se zásadou selektivní angažovanosti, a to i pokud jde o oblast klimatu a životního prostředí, a neměla by ohrozit účel sankcí a restriktivních opatření přijatých v důsledku kroků, které ruská vláda podniká v jiných částech světa, a měla by být v souladu se strategií EU vůči Ruské federaci; konstatuje, že Arktická rada by měla být vnímána jako platforma pro udržování a pokračování otevřeného dialogu s Ruskem o záležitostech, které jsou důležité i pro EU;

20. domnívá se, že zahrnutí Arktidy do čínských programů hospodářského rozvoje s aspirací na začlenění Severní mořské cesty přes Arktidu do čínské iniciativy „Jeden pás, jedna cesta" („polární hedvábná stezka") musí EU pečlivě sledovat a zohlednit tuto skutečnost v rámci své aktualizované politiky pro arktickou oblast, neboť tento vývoj zpochybňuje jakoukoli představu o tom, že k Arktidě lze přistupovat jako k samostatnému regionu, který je chráněn před globálními geopolitickými tlaky; v této souvislosti poukazuje na čínské investice do výzkumu, nových ledoborců a strategických infrastrukturních projektů v Arktidě, které názorně připomínají působení této země v jiných částech světa, a připomíná, že EU by měla zabránit ztrátě významného postavení v této oblasti ve prospěch třetích zemí; vyjadřuje znepokojení nad snahami Číny investovat do námořních přístavů podél Severní mořské cesty a získat těžební práva, což je mimo jiné způsob, jak zajistit přítomnost Číny v Arktidě, a naléhavě vyzývá arktické státy, aby důkladně prověřovaly zahraniční investice do subjektů a infrastruktury strategického významu;

Zaručení svobody plavby

21. vítá skutečnost, že byl přijat Mezinárodní kodex pro lodě plující v polárních vodách (polární kodex) Mezinárodní námořní organizace (IMO) a že dne 1. ledna 2017 vstoupil v platnost;

22. požaduje, aby bylo provedeno posouzení uplatňování polárního kodexu IMO, jakož i norem a povinností vyplývajících z úmluv SOLAS a MARPOL, s cílem zjistit, zda jsou plně prováděny subjekty působícími v Arktidě, a určit mezery a nedostatky, které je třeba dále řešit; naléhavě vyzývá všechny arktické pobřežní státy, aby urychleně přijaly nezbytná opatření umožňující prosazování polárního kodexu v plném rozsahu; vybízí lodě, které nespadají pod úmluvu

SOLAS, aby dobrovolně prováděly tato bezpečnostní opatření a řídily se dalšími opatřeními a pokyny pro bezpečnou a k životnímu prostředí šetrnou plavbu a provoz v Arktidě;

23. vyzývá Komisi a členské státy, aby hrály významnější úlohu při podpoře účinného provádění mezinárodních úmluv, například Pařížské dohody, Minamatské úmluvy, Úmluvy o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států, Göteborského protokolu, Stockholmské úmluvy, polárního kodexu, Aarhuské úmluvy a Úmluvy o biologické rozmanitosti;

24. apeluje na společnou odpovědnost za bezpečnost života na moři a udržitelnost polárního prostředí, neboť polární doprava v nadcházejících letech poroste a bude se svou povahou diverzifikovat; kromě polárního kodexu vítá v této souvislosti také opatření týkající se směrování lodí, jejichž cílem je snížit riziko nehod, jakož i stanovení zón se zákazem vstupu, aby se zlepšila bezpečnost plavby a chránilo křehké a jedinečné životní prostředí; zdůrazňuje úlohu EU a jejích členských států při předcházení konfliktům v Arktidě a jejich řešení, při napomáhání budování mechanismů civilní bezpečnosti a posilování kapacit pro řešení krizí a infrastruktury pro pátrání a záchranu; zdůrazňuje, že odborné znalosti EU mohou být přínosné pro oblast námořní bezpečnosti, neboť EU disponuje dovednostmi a informacemi týkajícími se lodní dopravy a plavby; uznává, že již existuje významná přeshraniční spolupráce při pátracích a záchranných operacích; vybízí EU, aby zvýšila své příspěvky k předcházení mimořádným událostem, připravenosti a reakci na katastrofy v rámci Arktické rady, fóra arktické pobřežní stráže a Rady Barentsova euroarktického regionu; se znepokojením však bere na vědomí rozvoj a rychlý růst námořní dopravy a těžby energetických surovin podél Severní mořské cesty, které se staly zdrojem geopolitického napětí a vzbuzují obavy ohledně životního prostředí; konstatuje, že roste hospodářský zájem, zejména Ruska a Číny, pokud jde o rozvoj Severní mořské cesty, neboť se jedná o prostředek k podnícení hospodářského růstu a celosvětově konkurenceschopnou vnitrostátní dopravní síť; bere na vědomí rozvoj rozsáhlých energetických projektů, jako je současná spolupráce mezi Ruskem a Čínou na projektu LNG Jamal a Arktida LNG 2, a je znepokojen tím, že tyto projekty výrazně zvyšují objem lodní dopravy po Severní mořské cestě a představují značný tlak na již ohrožený arktický ekosystém;

25. uznává značnou početní převahu Ruska, pokud jde o ledoborce, a všímá si, že i Čína rozvíjí v této oblasti vlastní programy, a vybízí členské státy a další partnerské země, aby v tomto ohledu vybudovaly své vlastní kapacity; domnívá se, že EU by měla podporovat výrobu a rozmístění většího počtu ledoborců a lodí se zesílenou protiledovou konstrukcí plujících pod vlajkou EU;

26. zdůrazňuje potřebu posílit námořní dohled a sdílení informací v arktické oblasti; podporuje další investice do monitorování vesmíru a navigace prostřednictvím družicových sítí Copernicus a Galileo, jakož i informací *in situ* z Evropské námořní sítě pro pozorování a sběr dat (EMODnet) s cílem zlepšit reakci na mimořádné události, bezpečnou navigaci a znalosti o změně klimatu; konstatuje, že nárůst lidské činnosti v regionu, včetně rostoucího cestovního ruchu, vzbuzuje vážné obavy, pokud jde o bezpečnost osob, zejména v souvislosti s drsnými povětrnostními podmínkami a omezenými pátracími a záchrannými kapacitami; je toho názoru, že mezinárodní spolupráce a úzké partnerství mezi vojenským, veřejným a nevládním sektorem mají zásadní význam pro zajištění odpovídající civilní ochrany v regionu; zdůrazňuje potřebu podporovat a vyměňovat si osvědčené postupy v oblasti pátrání a záchrany (SAR) a přispívat k interoperabilitě jednotek SAR prostřednictvím společných cvičení; doporučuje členským státům, aby zvážily vytvoření nových projektů stálé strukturované spolupráce zaměřených například na pátrací a záchranné operace nebo na životní prostředí, jejichž cílem bude posílit kapacity společné bezpečnostní a obranné politiky v Arktidě; vybízí EU a členské státy, aby prováděly simulace toho, jak lze mechanismus civilní ochrany v Arktidě široce uplatňovat;

27. trvá na tom, že je zásadní, aby práva zahraničních lodí podle úmluvy UNCLOS, zejména článků 17–21 a 37–41, včetně práva pokojného proplutí, práva na tranzitní proplutí a svobody plavby, byla v Arktidě plně respektována; odsuzuje kroky Ruska, které omezují práva plavby na severomořských trasách na základě jejich označení za vnitřní vody pod svou plnou svrchovanou kontrolou a na základě vytvoření regulačních a administrativních překážek pro zahraniční plavbu a stanovení podmínky získat povolení Ruska ke vstupu a tranzitu pro jeho výlučné ekonomické zóny a teritoriální vody, aniž by vydalo jakoukoli výslovnou výjimku pro plavidla na základě zásady svrchované imunity; zdůrazňuje, že jakékoli opatření omezující plavební svobody by mělo být v souladu s úmluvou UNCLOS a mezinárodním obyčejovým právem;

vyzývá Ruskou federaci, aby dodržovala pravidla kodifikovaná v úmluvě UNCLOS a závazky přijaté v rámci každoročních výzev Valného shromáždění OSN, aby smluvní strany zajistily, že jejich námořní nároky budou v souladu s úmluvou UNCLOS;

28. zdůrazňuje, že rozvoj severních dopravních cest by měl být udržitelný a měl by přispívat k ekologičtější transformaci; konstatuje, že konkrétně nová severní železniční spojení by stimulovala hospodářství severních a pobaltských států a zlepšila by severojižní rozměr přístupu na trh; vyzývá proto Komisi, aby se zabývala dopravními otázkami v severním regionu a určila příležitosti v rámci partnerství Severní dimenze pro dopravu a logistiku (NDPTL); zdůrazňuje, že v rámci regionu Severní dimenze jsou zapotřebí lepší vazby, aby se potlačil aspekt odlehlosti a zajistila konektivita v reakci na celosvětový rozvoj;

Udržitelný rozvoj a využívání strategických zdrojů

29. zdůrazňuje význam Arktidy pro energetickou bezpečnost EU, důrazně trvá na udržitelném využívání energetických zdrojů v Arktidě na základě vědeckých poznatků a zdůrazňuje potřebu posílené politiky v oblasti energie z obnovitelných zdrojů vyrobené v EU a energetické účinnosti, která výrazně sníží závislost Unie na vnějších zdrojích, a tím zlepší její pozici, co se týče energetického zabezpečení; zdůrazňuje, že je třeba bojovat proti změně klimatu dodržováním cílů Pařížské dohody;

30. konstatuje, že v důsledku změny klimatu a souvisejícího tání ledu mění zvýšená dostupnost obrovských zdrojů uhlovodíků v arktické oblasti geostrategický význam regionu, což může mít vliv na mezinárodní stabilitu; vyzývá státy v této oblasti, aby pokračovaly v řešení veškerých stávajících nebo budoucích konfliktů ohledně přístupu k přírodním zdrojům v Arktidě prostřednictvím konstruktivního dialogu v souladu s mezinárodním právem, zejména úmluvou UNCLOS, a v duchu Ilulissatské deklarace z roku 2008;

31. uznává riziko, které pro životní prostředí představuje těžba ropy a zemního plynu v Arktidě; zdůrazňuje, že hospodářský rozvoj Arktidy, zejména průzkum a těžba přírodních zdrojů v Arktidě, by měl probíhat v souladu s mezinárodním právem a příslušnými mezinárodními úmluvami a pravidly a s přísnými preventivními environmentálními normami, a vyzývá ke stanovení přísných požadavků na průzkum a využívání nových zásob uhlovodíků v této oblasti; v této souvislosti je znepokojen snahami, zejména Ruska, ale i soukromých podniků z jiných zemí provádět rozsáhlé těžební projekty s dalekosáhlými důsledky bez náležitého posouzení jejich dopadu na životní prostředí; proto naléhavě vyzývá všechny arktické státy, aby zajistily náležité předběžné posouzení dopadu všech těžebních projektů na životní prostředí, a zdůrazňuje, že je důležité dodržovat regulační normy;

32. zdůrazňuje, že klíčovým cílem v Arktidě by měla být ochrana životního prostředí a zvládání znečištění způsobeného člověkem; odrazuje od využívání arktických zdrojů, pokud je vědecky prokázáno, že způsobuje nenapravitelné škody na ekosystému Arktidy i mimo něj;

33. vítá činnost Arktické rady v boji proti znečištění v Arktidě a vyzývá EU, aby v tomto ohledu hrála aktivní úlohu a poskytovala pomoc;

34. je velmi znepokojen nedávnou ekologickou katastrofou způsobenou společností Norilsk Nickel, která měla za následek největší únik ropy v polární Arktidě, ale také čerpáním jedovaté odpadní vody ze sedimentační nádrže do tundry a dalšími úniky, k nimž pravidelně dochází, a přesto nejsou v oficiálních statistikách uváděny; vítá rozhodnutí soudu uložit společnosti odpovědné za tuto katastrofu pokutu, zároveň však vyjadřuje znepokojení nad omezeným přístupem novinářů a odborníků do míst nehody a vyzývá ruské orgány, aby vytvořily transparentní a účinné postupy pro hlášení a sledování těchto ekologických katastrof; vyjadřuje politování nad tím, že k takovým nehodám často dochází na pozemcích původních obyvatel, což vede ke ztrátě jejich schopnosti pokračovat v tradičním způsobu života; vyzývá EU, aby podporovala obránce environmentálních práv a novináře, kteří takové případy vyšetřují, a aby využívala své vlastní prostředky, jako je Copernicus, ke sledování tohoto znečištění v Arktidě a provedla důkladné posouzení důsledků těžby zaměřené pouze na zisk pro životní prostředí a člověka; podporuje spolupráci s arktickými státy při vývoji systémů rychlé reakce pro zvládání ekologických katastrof, zejména úniků ropy, v reálném čase;

35. vyjadřuje politování nad tím, že ruské společnosti stále omezují své investice do ochrany životního prostředí a ekologických výrobních zařízení na minimum, aby v co nejkratší době dosáhly maximálního zisku, což vede k perzistentním emisím toxických látek do atmosféry, které ničí nejen životní prostředí, ale také většinu arktických měst, jako je Norilsk, která tak patří mezi nejvíce znečištěná města na světě;

36. zastává názor, že by Arktida měla hrát ústřední úlohu v Evropské alianci pro suroviny, čímž by se posílila evropská produkce kritických nerostů, snížila závislost na Číně, pokud jde o kovy vzácných zemin, a rozvíjely se příležitosti pro ekologický hospodářský růst, což je klíčové pro další rozvoj ekologických technologií a boj proti změně klimatu, která představuje hlavní hrozbu pro tento region; je toho názoru, že rozhodnutí místních orgánů o těžbě nerostných surovin by měla být přijímána transparentně; vítá iniciativy v oblasti udržitelné těžby a snižování emisí oxidu uhličitého v evropské Arktidě, např. prostřednictvím projektu celosvětově první výroby železa bez fosilních paliv, HYBRIT, který zohledňuje rostoucí poptávku po oceli a potřeby stále více elektrifikované společnosti;

37. poznamenává, že Arktida je bohatá na nerostné zdroje, a zdůrazňuje, že evropská arktická oblast hraje důležitou úlohu v dodávkách surovin do EU a že pro dosažení digitální a ekologické transformace jsou mimo jiné nezbytné základní zdroje, technologie a know-how; konstatuje, že většina kritických surovin EU se nachází v Arktidě, což by v případě řádného a udržitelného hospodaření mohlo posílit autonomii EU; bere na vědomí skutečnost, že jedním z faktorů, který Peking vede k získání kontroly nad arktickými rezervami, je touha po tom udržet si dominantní postavení v dodavatelských řetězcích životně důležitých zdrojů a klíčových komponentů vznikajících technologií;

38. vyzývá ke zvýšení dostupnosti digitální infrastruktury v Arktidě, a tím k podpoře podnikání, inovací a diverzifikace hospodářského rozvoje; zdůrazňuje, že je důležité podporovat využívání energie z obnovitelných zdrojů v odlehlých arktických komunitách; vybízí k další práci na inovativních energetických řešeních a souvisejícím budování kapacit v Arktidě s cílem předcházet změně klimatu, a to s přihlédnutím k potřebám společnosti; zdůrazňuje strategický význam telekomunikačních podmořských kabelů v severním Atlantiku, které zajišťují více než 95 % mezinárodních telekomunikací; znovu zdůrazňuje význam posílené transatlantické spolupráce při ochraně a zajišťování dodržování mezinárodních nástrojů, kterými se řídí používání podmořských kabelů, včetně úmluvy UNCLOS; zdůrazňuje úlohu, kterou Arktida sehrává v souvislosti se svými klimatologickými i geografickými konkurenčními výhodami v oblasti digitálního propojení mezi Severní Amerikou, Evropou a Asií, i jako lokalita pro centra pro ukládání dat; konstatuje, že nové digitální dálnice prostřednictvím rozšířených optických kabelových systémů a infrastruktury by měly rovněž umožnit lepší digitální propojení arktických komunit a podporu zdravotní péče a sociální služby (např. poskytování zdravotních služeb na dálku), vzdělávání on-line a celkově snazší přístup ke globální ekonomice;

39. je si vědom nedostatku investic v arktické oblasti; domnívá se, že EU může přispět k hospodářskému, sociálnímu a udržitelnému rozvoji ve prospěch arktických komunit, zejména v oblasti energetiky, dopravy a infrastruktury; domnívá se, že arktické oblasti jsou domovem inovativních průmyslových odvětví, která jsou nezbytná pro udržitelný rozvoj;

40. zdůrazňuje, že velké vzdálenosti, řídce osídlené oblasti, tvrdé klimatické podmínky a demografické nerovnosti způsobují, že rostoucí konektivita, dostupnost a integrace komunit prostřednictvím investic do informačních a komunikačních technologií a dopravní infrastruktury (železniční, námořní, pozemní a letecké) mají zásadní význam pro zlepšení produktivity a obchodu v Arktidě i mimo ni; domnívá se, že lepší dopravní a širokopásmové připojení rovněž zvýší příležitosti pro přeshraniční mobilitu pracovní síly a mobilitu studentů a další rozšíření spolupráce; zdůrazňuje užitečnost lokálně orientovaných nástrojů, jako jsou strategie inteligentní specializace a územní spolupráce pro vytvoření specifických udržitelných investic v Arktidě, a domnívá se, že tyto politiky EU by měly být dále rozvíjeny a propojeny s politikou EU pro arktickou oblast; vyzývá k vytvoření zvláštní investiční platformy, která by usnadnila užší hospodářskou spolupráci mezi EU a arktickými ekonomikami, a to ve spolupráci s Evropskou investiční bankou a Evropským investičním fondem;

41. bere na vědomí úlohu soukromého sektoru při vývoji udržitelných řešení pro Arktidu; vyzývá Komisi, aby podporovala investice evropských společností do klíčových odvětví, jako je výroba energie z obnovitelných zdrojů, logistika a rozvoj rozvodné sítě, a zároveň aby určila investiční příležitosti v rámci investičních a finančních nástrojů EU s cílem usnadnit evropským společnostem přístup na arktický trh; zdůrazňuje význam obchodu a investic do digitální infrastruktury, inovací a hospodářského rozvoje v Arktidě za užší spolupráce mezi vládami, akademickou obcí a podniky; vyzývá EU, aby omezila technické překážky obchodu a posílila svou spolupráci se zástupci podniků, a vybízí k další podpoře Arktické hospodářské rady; trvá na tom, aby společnosti se sídlem v EU nebo působící v rámci EU důsledně dodržovaly obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, pokud jde o veškeré jejich obchodní operace a vztahy s arktickou oblastí, a aby zajistily účinné postupy náležité péče v oblasti lidských práv a životního prostředí; vyzývá tyto subjekty, aby zajistily účinné, smysluplné a informované konzultace ve všech fázích procesu s dotčenými i potenciálně

dotčenými zúčastněnými stranami, včetně původních obyvatel; zdůrazňuje, že hospodářské činnosti v Arktidě by měly být udržitelné a měly by zohledňovat svůj dopad na životní prostředí, zejména na změnu klimatu, a své sociální dopady; zdůrazňuje potřebu další podpory udržitelného regionálního rozvoje ve prospěch osob žijících v Arktidě, nízkouhlíkových činností, znalostí a oběhového hospodářství;

42. v zásadě podporuje názor vyjádřený v dohodě o rybolovu ve střední části Severního ledového oceánu, totiž že k využívání přírodních zdrojů by mělo docházet pouze tehdy, existuje-li přiměřená jistota, že nedojde k poškození životního prostředí, a zdůrazňuje, že je důležité uplatňovat přístup předběžné opatrnosti k rybolovu v arktické a subarktické oblasti ve všech fázích; zdůrazňuje význam opatření pro řízení rybolovu založených na nejlepším dostupném vědeckém poradenství pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti; konstatuje, že arktické pobřežní státy se dohodly na rámci pro řízení činností v Arktidě, včetně závazku řešit překrývající se nároky v námořních oblastech; vyjadřuje svou podporu stávajícím regionálním organizacím pro řízení rybolovu a globálním dohodám týkajícím se rybolovu, lodní dopravy a mořského prostředí; zdůrazňuje, že EU by měla být zapojena do řízení rybích populací v souladu s úmluvou UNCLOS;

43. poznamenává, že EU dováží velkou část ryb z Arktidy, a je si vědom toho, že počet sporů týkajících se rybolovu pravděpodobně vzroste, mimo jiné v důsledku vyčerpání rybích populací v některých oblastech a jejich migrace do jiných oblastí, částečně způsobené změnou klimatu; vítá proto podpis dohody o rybolovu ve střední části Severního ledového oceánu, jejímž cílem je dosáhnout udržitelného rozvoje v Arktidě a která zavede přístup předběžné opatrnosti v oblasti řízení rybolovu na volném moři ve střední části Severního ledového oceánu, a vyzývá k jejímu rychlému vstupu v platnost; uznává význam deklarace z Osla pro dosažení této závazné dohody o prevenci neregulovaného rybolovu na volném moři ve střední části Severního ledového oceánu; vítá zapojení zástupců organizací původních obyvatel do delegací; vyjadřuje však politování nad tím, že jejich účast a účast nevládních organizací byla pouze v roli pozorovatelů;

Sloužit místním komunitám a chránit práva původních obyvatel

44. vítá dosažené výsledky, připomíná však, že průměrné hodnoty Arktidy jsou ve většině severských zemí i nadále horší než vnitrostátní průměry, pokud jde o chudobu, nízkou střední délku života a velmi omezený lidský a hospodářský rozvoj; je si vědom toho, že technologická transformace a změna klimatu ovlivňují tradiční životní styl a způsob života původních obyvatel, a proto opakuje svou výzvu, aby se do rozhodovacích procesů týkajících se možností rozvoje aktivně zapojili všechny komunity a všichni obyvatelé Arktidy, a zejména její původní obyvatelstvo, kteří mají místní a praktické znalosti; v tomto ohledu rozhodně podporuje plné a účinné provádění článku 19 Deklarace OSN o právech původních obyvatel, zejména pokud jde o potřebu získat svobodný, předchozí a informovaný souhlas původního obyvatelstva před přijetím a provedením legislativních nebo správních opatření nebo zahájením rozvojových projektů, které se jich mohou týkat;

45. uznává, že účinky tajícího ledu a mírnějších teplot vytlačují původní obyvatelstvo, a ohrožují tak původní způsob života; bere na vědomí přání obyvatel a vlád v arktické oblasti, které mají svrchovaná práva a odpovědnost, usilovat i nadále o udržitelný hospodářský rozvoj při současné ochraně tradičních zdrojů obživy domorodých obyvatel a velmi zranitelných arktických ekosystémů a uznává jejich zkušenosti s udržitelným využíváním různých zdrojů v této oblasti a jejich rozvojem;

46. zdůrazňuje potřebu zajistit zachování kultury, tradic a jazyků původního obyvatelstva zavedením programů budování kapacit s cílem zvýšit povědomí o rozmanitosti, historii a právech původních obyvatel, a to nejen pro mladé lidi patřící k původnímu obyvatelstvu, ale také pro nepůvodní obyvatelstvo v celém regionu; vyzývá delegace EU v arktických státech, aby se zapojily do skutečného a inkluzivního dialogu s původními obyvateli na vnitrostátní a regionální úrovni a aby sloužily jako kontaktní místa pro záležitosti původního obyvatelstva; zdůrazňuje, že je třeba, aby se členové těchto delegací EU orientovali v právech původních obyvatel, jak jsou potvrzena v rámci Deklarace OSN o právech původních obyvatel; vítá rostoucí uznávání práv původních obyvatel ve vnějších politikách EU; vyzývá k větší soudržnosti mezi vnitřními a vnějšími politikami EU pro arktickou oblast na tomto poli;

47. opakuje svou výzvu k aktivnímu zapojení všech obyvatel Arktidy, kteří mají místní a praktické znalosti, a zejména původních obyvatel, do rozhodovacích procesů týkajících se možností rozvoje;

48. vyjadřuje politování nad úsilím ruské vlády o podřízení občanské společnosti, které má velmi negativní dopad na původní obyvatelstvo tím, že omezuje autonomii jejich zastoupení a partnerství na mezinárodních fórech a blokuje přístup k vnějším finančním prostředkům; všímá si, že podobné problémy se dotýkají jiných nevládních organizací, včetně aktivistů v oblasti životního prostředí;

49. prohlašuje, že veškeré činnosti v arktické oblasti, včetně hospodaření s arktickými přírodními zdroji a jejich udržitelného využívání, by měly respektovat práva původních obyvatel a měli by z nich mít prospěch původní i jiní místní obyvatelé; v této souvislosti se zasazuje o silnější propojení mezi podniky působícími v Arktidě a místními komunitami s cílem vytvářet hospodářské a výzkumné příležitosti a pracovní místa a napomáhat udržitelnému rozvoji zdrojů a podporuje uplatňování norem, jako je Arktický investiční protokol a iniciativa OSN nazvaná Global Compact; připomíná stávající mezinárodní nástroje, které stanoví jurisdikce států, práva a povinnosti v oblasti hospodaření s přírodními zdroji a jejich udržitelného využívání, a trvá na tom, aby tyto nástroje byly i nadále plně dodržovány; zdůrazňuje, že je důležité zajistit mezilidskou spolupráci, přístup ke vzdělání a obchodním příležitostem a podporu mladých lidí v Arktidě;

50. zdůrazňuje, že je třeba se zabývat přáními, potřebami a problémy, jimž čelí místní obyvatelstvo, zejména pokud jde o mezilidskou spolupráci, konektivitu, přístup k internetu, vzdělávání, zdravotní péči a zaměstnanost, zejména pro mladé lidi a skupiny na okraji společnosti; zdůrazňuje, že je třeba, aby aktualizovaná politika pro Arktidu zahrnovala ambiciózní rozměr rovnosti žen a mužů; vyzývá k posílení financování programů, jako je „north2north“, a dalších programů mobility zaměřených zejména na mladé lidi žijící v Arktidě a k poskytování větší podpory a více zdrojů, které by arktickému obyvatelstvu pomohly přizpůsobit se těmto hlubokým změnám vyvolávaným změnou klimatu;

51. připomíná svou výzvu všem zbývajícím členským státům, aby neprodleně ratifikovaly Úmluvu MOP č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu;

Věda a znalosti

52. vyzývá arktické státy, aby plnily své závazky vyplývající z Úmluvy o biologické rozmanitosti, zejména pokud jde o konzervaci *in situ*; vyzývá všechny státy, aby zajistily, že původní obyvatelstvo a místní komunity Arktidy budou zapojeny do jednání a rozhodovacích procesů příslušných mezinárodních diplomatických fór týkajících se klimatu a biologické rozmanitosti; podporuje doporučení původních obyvatel, aby měli přímý přístup k finančním prostředkům Zeleného klimatického fondu pro své udržitelné iniciativy v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně;

53. zdůrazňuje významné příspěvky EU a jejích členských států k polární vědě, které budou nezbytné pro pochopení globálních a místních dopadů změny klimatu, a význam znalostí jakožto základu pro politická rozhodnutí a udržitelný rozvoj v Arktidě; připomíná výzvu 14. konference poslanců parlamentů z arktické oblasti, aby se posílila znalostní základna a zlepšila vědecká spolupráce s novou mezinárodní polární iniciativou; podporuje mezinárodní úsilí v oblasti vědy, znalostí a inovací s arktickým rozměrem a spolupráci v oblasti výzkumu v Arktidě, jako je uzavření a provádění Dohody o posílení mezinárodní vědecké spolupráce v arktické oblasti;

54. konstatuje, že EU je významným poskytovatelem finančních prostředků na výzkum Arktidy prostřednictvím programů, jako je Horizont 2020; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit financování EU pro výzkum a vývoj v arktické oblasti; vyzývá k větší viditelnosti a koordinaci výzkumu a inovací zaměřených na Arktidu, a to i v rámci programu Horizont Evropa; vyzývá Komisi, aby poskytla komplexní přehled finančních prostředků EU vyčleněných na tuto oblast a na arktické složky horizontálních programů EU, a naléhavě žádá EU, aby zavedla ambiciózní, na budoucnost zaměřený a environmentálně udržitelný investiční plán pro Arktidu; domnívá, se že v rámci tohoto plánu by se měly navýšit finanční prostředky v klíčových oblastech, jako je vědecký výzkum, a měl by být přidělen větší objem finančních prostředků na výzkum, vývoj a inovace v Arktidě, vesmírnou, digitální a dopravní infrastrukturu, vesmírné technologie, udržitelnou lodní dopravu, udržitelnou těžbu a zpracování surovin, energii z obnovitelných zdrojů a další nízkouhlíkové činnosti a cestovní ruch; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit součinnost mezi stávajícími finančními nástroji, aby se zabránilo možnému zdvojování a aby se maximalizovala interakce mezi vnitřními a vnějšími programy EU;

55. konstatuje, že Arktida nabízí obrovský potenciál pro inovace a udržitelné využívání zdrojů, neboť rozvíjí postupy, které lze následně realizovat celosvětově, a že se mimo jiné jedná o zkušební prostředí pro geotermální, větrné a vodní projekty, výrobu oceli bez emisí uhlíku a výrobu ekologičtějších baterií; uznává příspěvek kosmických programů EU, jako je Copernicus, Galileo, evropská služba pro pokrytí geostacionární navigací a družicová komunikace, k bezpečnosti a ochraně

životního prostředí, moří a lidí v Arktidě tím, že umožňují mimo jiné sledování vývoje stavu ledu a udržitelné řízení mořských zdrojů, odhalování znečištění, systémy nouzového varování, identifikaci a sledování pohybu na moři a pátrací a záchranné služby; podporuje trvalé investice do rozvoje těchto kapacit a doporučuje jejich uplatňování v Arktidě ve spolupráci s arktickými státy, které jsou členy EU nebo NATO, a pod jejich vedením;

Více EU v Arktidě, více Arktidy v EU

56. vítá vytvoření úřadu zvláštního vyslance pro otázky Arktidy v roce 2017; podporuje pokračování jeho mandátu a oceňuje práci, kterou odvedl stávající zvláštní vyslanec; vyzývá Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), aby zlepšily spolupráci mezi jednotlivými útvary a soudržnost mezi různými programy a investicemi v Arktidě, a naléhavě je žádá, aby přidělily odpovídající zdroje tak, aby odrážely ambice politiky EU pro arktickou oblast; naléhavě žádá Komisi, aby zřídila zvláštní pracovní skupinu zabývající se severní Evropou a Arktidou komplexním způsobem; konstatuje, že vnitřní koordinace EU v záležitostech týkajících se arktické oblasti by měla být posílena jak na úrovni pracovních skupin Komise, tak mezi příslušnými agenturami EU; vybízí Komisi, aby pověřila koordinací politiky pro Arktidu jednoho ze svých místopředsedů, aby se zabránilo zdvojování pravomocí; vyzývá Radu, aby vytvořila pracovní skupinu pro severní Evropu a Arktidu, a ESVČ, aby v rámci svých struktur vytvořila podobnou jednotku; je toho názoru, že úloha Parlamentu při tvorbě a provádění politiky EU pro Arktidu by měla být posílena a že Parlament by měl arktické oblasti věnovat více pozornosti, a to i zřízením konkrétně určené meziparlamentní delegace se zvláštní odpovědností za spolupráci v arktické oblasti; vyzývá k širší diskusi o arktických otázkách v rámci ostatních orgánů EU i v členských státech;

57. domnívá se, že proces konzultací o nové politice EU pro arktickou oblast by měl být využit k posouzení účinnosti stávajících politik EU;

58. je toho názoru, že EU jako globální hráč by se měla aktivně zapojit do politického dialogu, reagovat na rostoucí strategický význam Arktidy a nadále plnit svou úlohu uznávaného a důvěryhodného aktéra v Arktidě při respektování jedinečného souboru stávajících poradních fór pro Arktidu a úspěšných rámcových mechanismů správy; domnívá se, že EU může vystupovat jako nestranný zprostředkovatel při podpoře regionální stability a prosperity; vyzývá EU, aby pokračovala v dialogu a opatřeních na budování důvěry ve stávajících mnohostranných rámcích a aby se Arktida stala prioritou globální strategie EU; vyzývá rovněž k vytvoření politiky konektivity specifické pro Arktidu (digitalizace, navigace, logistika, doprava); pevně věří, že Zelená dohoda pro Evropu poskytuje velmi potřebnou dlouhodobou reakci na rostoucí výzvy změny klimatu prostřednictvím posílené investiční agendy pro udržitelný růst, a zejména pro místní novátorské iniciativy, a významně přispěje k řešení závislosti EU, pokud jde o strategicky významné energetické suroviny; v této souvislosti vyzývá k začlenění dimenze politiky EU pro Arktidu do Zelené dohody pro Evropu, strategické agendy EU na období 2019–2024, globální strategie EU, strategie EU pro propojení a strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti;

59. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU a její členské státy udržovaly konstruktivní vztahy se všemi neevropskými arktickými státy a aby EU při spolupráci s původními obyvateli Arktidy uplatňovala a prosazovala přístup založený na právech; zdůrazňuje, že je důležité, aby arktické státy EU ve větší míře sdílely informace o současných problémech v této oblasti, zlepšily své kapacity pro vedení hybridní války, pokračovaly v investicích do obrany, zlepšily soudržnost s ohledem na stávající činnost v Arktidě a společně se věnovaly rozvoji v námořní a letecké oblasti; vyzývá EU a její členské státy, aby v otázkách týkajících se Arktidy úžeji spolupracovaly na regionálních a mezinárodních fórech, a vyzývá EU, aby do rozvoje svých politik, které mají vliv na region, více zapojila místní a regionální úrovně správy;

60. je toho názoru, že nejlepší odpovědí na rostoucí spolupráci Číny a Ruska v Arktidě je lepší koordinace na úrovni EU, jakož i konzultace se zeměmi EHP, USA a Kanadou a také se Spojeným královstvím, Japonskem, Korejskou republikou, Indií a dalšími partnery, kteří se zavázali k zajištění mírové spolupráce a svobody plavby v Arktidě a k co nejlepšímu využití možných synergií;

61. bere na vědomí iniciativu USA pro arktickou bezpečnost (ASI) a kanadský politický rámec pro Arktidu a severní oblast a vybízí EU, aby tam, kde je to vhodné, partnersky spolupracovala se svými podobně smýšlejícími spojenci s cílem zajistit řádnou koordinaci v této oblasti; v této souvislosti vyzývá k důkladnému dialogu mezi EU a Arktidou v zájmu podpory provádění politiky EU vůči Arktidě;

62. je toho názoru, že otázky bezpečnosti v Arktidě by měly být rovněž součástí konzultací a spolupráce s NATO, které může využít rámec Rady NATO–Rusko k řešení nedorozumění, zmírnění napětí a předcházení krizím; uznává význam sledovacích a průzkumných operací v regionu a zřízení mechanismů, jejichž cílem je zvýšit výměnu informací; domnívá se,

že předchozí informování o vojenských cvičeních v arktické oblasti by mohlo zvýšit transparentnost vojenských činností v této oblasti;

63. poznamenává, že nejsevernější oblasti spadají do oblasti odpovědnosti nejvyššího velitele spojeneckých sil NATO v Evropě a že spolupráce s NATO je nezbytná k tomu, aby bylo možné vytvořit zastřešující bezpečnostní koncepci pro Arktidu; v této souvislosti vítá závěry reflexní skupiny, kterou pověřil generální tajemník NATO, aby zahájila prospektivní reflexe ohledně způsobů posílení politického rozměru aliance NATO, přičemž aliance NATO by měla zvýšit svou znalost situace v nejsevernějších oblastech a v Arktidě a měla by vypracovat strategii, která zohlední rozsáhlejší plány odrazování a obrany, včetně ustanovení pro řešení agresivního jednání vlád;

64. poznamenává, že cvičení Trident Juncture v roce 2018, které prokázalo, že NATO je v Arktidě operačně aktivní, zejména v nejsevernějších oblastech (Norské a Barentsovo moře), zajistilo nejvyšší úroveň transparentnosti; vyzývá všechny strany, které jsou vojensky aktivní v Arktidě, aby tyto postupy dodržovaly a jednaly v souladu s mezinárodními závazky, včetně Vídeňského dokumentu OBSE, a snížily tak rizika, vyjasnily možná nedorozumění a zajistily transparentnost záměrů;

65. podporuje úsilí o posílení odolnosti vůči potenciálnímu tlaku ze strany Číny nebo jiných aktérů, pro něž není prioritou těžba nerostných surovin metodami, které jsou šetrné k životnímu prostředí a udržitelné a které jsou v souladu s mezinárodními normami a úmluvami OSN; vyzývá pracovní skupinu East StratCom ESVČ, aby monitorovala kampaně zaměřené na ovlivňování rozhodovacích procesů týkajících se těžby nerostných surovin v regionu;

66. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU a USA společně podporovaly bezpečnost a stabilitu v Arktidě a současně investovaly do své stálé vědecké přítomnosti v této oblasti a rozšířily ji;

67. požaduje, aby byla Arktida zahrnuta do jednání o Strategickém kompasu EU, a zdůrazňuje, že rozvoj arktické oblasti by měl být rovněž pravidelně projednáván v Politickém a bezpečnostním výboru a během zasedání Rady; vyzývá k pravidelnějším výměnám názorů o otázkách týkajících se Arktidy, neboť se jedná o významnou oblast konzultací mezi EU a NATO;

68. vyzývá k zajištění větší viditelnosti EU v Arktidě a k tomu, aby EU navázala intenzivní politický dialog o dvoustranné spolupráci s Faerskými ostrovy a Grónskem a aby společně s dánskými orgány zvážila možnost zřízení kanceláří EU v Grónsku a na Faerských ostrovech;

69. požaduje, aby byly cíle nové strategie pro arktickou oblast zohledněny ve specificky financovaných programech, projektech a příslušných právních předpisech EU, jakož i v činnosti příslušných agentur EU;

70. zastává názor, že námořní strategie EU by měla být aktualizována tak, aby odrážela nové příležitosti a výzvy; domnívá se, že podobná posouzení a přezkumy by měly být prováděny i v jiných politikách EU, včetně politiky EU pro oblast vesmíru, s cílem posoudit rozšíření stávajících družicových programů tak, aby pokrývaly specifické potřeby arktické oblasti, a to i pokud jde o využití programu Copernicus ke sledování znečištění;

o

o o

71. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.